

NOVINE U PROMETU ODREĐENIH DOBARA SA AP KOSOVO i METOHIJA

Postupak otpremanja dobara na teritoriju APKM i dopremanja sa te teritorije ima poseban poreski tretman, odnosno regulisan je posebnim propisima, obzirom da se na teritoriji AP Kosovo i Metohija obračunava i plaća PDV u skladu sa propisima UNMIK-a.

Da bi se zbog primene Zakona o porezu na dodatu vrednost ("Sl. glasnik RS", br. 84/04, 86/04 (ispr.), 61/05 i 61/07) od 1.01.2005. godine na teritoriji Srbije bez teritorije APKM izbeglo dvostruko oporezivanje ovog prometa, na osnovu člana 61. Zakona kojim je propisano da Vlada Republike Srbije uređuje izvršavanje ovog zakona na teritoriji APKiM za vreme važenja Rezolucije Saveta bezbednosti OUN broj 1244, ovaj promet regulisan je *Uredbom o izvršavanju Zakona o porezu na dodatu vrednost na teritoriji Autonomne Pokrajine Kosovo i Metohija za vreme važenja Rezolucije Saveta bezbednosti OUN, broj 1244* ("Sl. glasnik RS", br. 15/05 - u daljem tekstu: Uredba), koja je u primeni od 26. februara 2005. godine.

Razlog da ponovo pišemo o ovom prometu je upravo usvojena **Uredba o izmenama i dopunama Uredbe o izvršavanju Zakona o porezu na dodatu vrednost na teritoriji Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija za vreme važenja rezolucije Saveta bezbednosti OUN broj 1244** ("Sl. glasnik RS", br. 68/2011 - u daljem tekstu: Izmena Uredbe), koja je stupila na snagu **16. septembra 2011. godine.**

Najbitnije novine u prometu dobara sa APKM odnose se na promet dobara domaćeg porekla koja se sa teritorije APKM upućuju na teritoriju Republike van APKM, o čemu su u daljem izlaganju data detaljna objašnjenja.

Članom 2. Uredbe je propisano da se na promet dobara i usluga koji obveznici PDV vrše sa teritorije Republike Srbije van teritorije APKM na teritoriju APKM, **kao i na promet koji se vrši sa teritorije APKM na teritoriju Republike van APKM**, primenjuje Zakon o PDV, propisi doneti na osnovu Zakona i ova uredba.

1. Izmene u poreskom tretmanu prometa dobara domaćeg porekla sa teritorije APKM na teritoriju Republike van APKM

Ovaj promet regulisan je u poglavlju III čiji je naziv dopunjen tako da obuhvata "*promet dobara domaćeg porekla i motornih vozila sa teritorije APKM na teritoriju republike van apkm*".

Zbog preciziranja postupka oporezivanja dobara domaćeg porekla i motornih vozila, u okviru novog naslova „*Promet dobara domaćeg porekla*” posebno je definisan promet svih dobara izuzev motornih vozila, a u okviru novog naslova „*Promet motornih vozila*” propisan je postupak oporezivanja motornih vozila, koji je do sada različito tretiran u praksi.

Podsetimo se da se, shodno odredbama člana 4. uredbe, na promet dobara domaćeg porekla sa teritorije APKM na teritoriju Republike van APKM obračunava se i plaća PDV, pri čemu se pod dobrima domaćeg porekla smatraju dobra koja su u

potpunosti proizvedena na teritoriji APKM, odnosno čija je vrednost u procesu proizvodnje uvećana najmanje za 51%.

Izmenom **stava 3. alineja druga u članu 4.** izvršeno je neophodno usaglašavanje sa propisom koji reguliše vođenje registra poljoprivrednih gazdinstava, tako da se poreklo dobara dokazuje jednim od sledećih dokumenata:

- izvodom iz registra proizvođača dobara na teritoriji APKM koji se vodi kod nadležne organizacione jedinice Poreske uprave;
- izvodom iz registra poljoprivrednih gazdinstava na teritoriji APKM, koji se vodi kod **nadležnog organa** (ranije se vodio kod Uprave za javna plaćanja), u skladu sa propisom kojim je uređena registracija poljoprivrednih gazdinstava;
- pismenom izjavom proizvođača dobara ili računom prodavca koji sadrži klauzulu da su dobra domaćeg porekla, overenim pečatom i potpisom UNMIK-a.

Članom 5. je propisano da lice sa sedištem, odnosno prebivalištem na teritoriji APKM, koje vrši ovaj promet dobara, ima obavezu da nadležnoj organizacionoj jedinici Poreske uprave (Posebno odeljenje) dostavi dokument o porteklu dobara tj. dokument definisan članom 4 stav 3 ove uredbe, kao i račun, odnosno drugi dokument o prometu tih dobara sa propisanim podacima.

Prema odredbama člana 6. posebno odeljenje obračunava PDV i popunjava Obrazac OLPDV - Obračunski list za PDV, koji se uplaćuje na propisani uplatni račun. Po izvršenoj uplati PDV nadležna organizaciona jedinica Uprave za trezor (ranije: Uprave za javna plaćanja) izdaje potvrdu o plaćenom PDV

1.1. Promet motornih vozila

Novina koja je propisana izmenama i dopunama Uredbe, posebno je važna za promet motornih vozila, koji je definisan novim članovima 8a, 8b, 8v i 8g.

Članom 8a propisano je da se i na ***promet motornih vozila sa teritorije APKM na teritoriju Republike van APKM obračunava se i plaća PDV***, pri čemu se pod ovim prometom podrazumeva prenos prava raspolaganja na motornim vozilima od strane lica sa sedištem, odnosno prebivalištem na teritoriji APKM licu sa sedištem, odnosno prebivalištem na teritoriji Republike van APKM.

Prema odredbi **člana 8b** - lice koje vrši ovaj promet ***dužno je da Posebnom odeljenju dostavi račun, odnosno drugi dokument o prometu motornih vozila***, kao i ***dokument na osnovu kojeg je steklo pravo raspolaganja na tim dobrima***.

Račun, odnosno drugi dokument mora da sadrži sledeće podatke:

- naziv, odnosno ime i prezime i adresu lica sa teritorije APKM;
- mesto i datum prometa;
- naziv, odnosno ime i prezime i PIB lica sa teritorije Republike van APKM;
- vrstu motornog vozila i druge podatke o motornom vozilu (npr. broj motora, broj šasije);
- cenu motornog vozila.

Članom 8v je propisano da ***Posebno odeljenje obračunava PDV i popunjava Obrazac OLPDV***, a obračunat PDV se uplaćuje na propisani uplatni račun - **???????**.

Po izvršenoj uplati PDV nadležna organizaciona jedinica Uprave za trezor izdaje kupcu potvrdu o plaćenom PDV, koj sadrži:

- naziv, odnosno ime i prezime i adresu uplatioca;
- datum uplate;

- broj računa uplatioca ako je plaćanje obračunatog PDV izvršeno prenosom novčanih sredstava sa računa uplatioca;
- iznos plaćenog PDV;
- broj uplatnog računa sa pozivom na PIB primaoca dobara;
- broj Obračunskog lista za PDV.

Prema odredbi **člana 8g** - Obračunski list za PDV (Obrazac OLPDV) i potvrda o plaćenom PDV - *smatraju se dokazima o izmirenim poreskim obavezama u smislu propisa kojima se uređuje registracija motornih vozila.*

2. Izmene u ostvarivanju prava na poresko oslobođenje kod otpremaja domaćih dobara na teritoriju APKM sa teritorije Republike bez APKM

Članom 10. Uredbe propisano je da se na promet domaćih dobara koji izvrše obveznici PDV sa teritorije Republike bez APKM na teritoriju APKM, PDV ne obračunava i ne plaća, pri čemu obveznici PDV imaju pravo na odbitak prethodnog poreza u skladu sa Zakonom o PDV.

Pod domaćim dobrima koja se otpremaju na teritoriju APKM smatraju se:

- dobra domaćeg porekla, proizvedena na teritoriji Republike van APKM i
- dobra stranog porekla koja se nalaze u slobodnom prometu na teritoriji Republike van APKM.

Kao i do sada, ova dobra se sa teritorije Republike van teritorije APKM otpremaju uz **Obrazac EL - Evidencioni list** - koji popunjava Posebno odeljenje a na osnovu računa, odnosno drugog dokumenta o prometu dobara koji mora da dostavi obveznik. Ovaj račun ili drugi dokument mora da sadrži:

- naziv, adresu i PIB obveznika - izdavaoca računa;
- mesto i datum izdavanja i redni broj računa;
- naziv i adresu primaoca računa;
- vrstu, količinu, cenu po jedinici mere i vrednost dobara.

Pravilnikom o izgledu, sadržini i načinu popunjavanja Obračunskog lista za PDV i Evidencionog lista i načinu i postupku naplate PDV i drugih troškova iz bankarske garancije ("Sl. glasnik RS", br. 19/05), propisan je izgled, sadržina i način popunjavanja Evidencionog lista.

Kada su u pitanju dokazi da su dobra otpremljena na teritoriju APKM, izvršene su izmene, pa za ostvarenje poreskog oslobođenja služi:

- Evidencioni list overen od strane Posebnog odeljenja (kao i do sada);
- izvod iz poslovnog računa obveznika PDV da je za promet dobara izvršen prenos novčanih sredstava sa poslovnog računa primaoca dobara na poslovni račun obveznika PDV - isporučiooca dobara, **odnosno dokaz o uplati novčanih sredstava od strane primaoca dobara - fizičkog lica sa teritorije APKM na poslovni račun obveznika PDV - isporučiooca dobara;**
- dokaz o izvršenoj prodaji deviza Narodnoj banci Srbije **ili poslovnoj banci, odnosno ostvarenoj dinarskoj protivvrednosti od prodaje tih deviza, ako je za isporučena dobra izvršeno plaćanje u devizama.**

Kao što se vidi, izvršenim dopunama u članu 10. stav 4. samo se regulisalo ono što se u praksi već i primenjuje a što je, na neki način, mišljenjima nadležnog ministarstva i dato kao ispravno postupanje.

Naime, za naplatu izvršenog prometa obveznik PDV ispostavlja račun ili drugi dokument u evrima i dinarima. Dinarski iznos utvrđuje primenom srednjeg kursa NBS na dan carinjenja a razlika koja se ostvari uplatom predstavlja kursnu razliku.

Kao dokaza naplate izvršenog prometa, služi podatak o izvršenoj prodaji deviza NBS ili poslovnoj banci, odnosno ostvarenoj dinarskoj protivvrednosti od prodaje tih deviza, **ako je za isporučena dobra izvršeno plaćanje u devizama**. Praktično, moguće je i plaćanje u dinarima - s tim da prodavac ima potvrdu da su dinari uplaćeni sa računa kupca iz APKM na njegov račun u Republici.

Ako je plaćanje izvršeno u efektivu, odnosno u slučaju kada primalac dobara sa teritorije APKM ne izvrši plaćanje za isporučena dobra sa svog poslovnog računa na račun isporučioaca dobara (slučaj kada su kupci fizička lica), već plaćanje izvrši efektivom, kao jedan od potrebnih dokaza da su dobra otpremljena na teritoriju APKM isporučioacu dobara - obvezniku PDV sa teritorije Republike van APKM služi dokument kojim se dokazuje da je efektivna položena na devizni račun obveznika - isporučioaca dobara. Po ovom pitanju objašnjenje je dalo i Ministarstvo finansija RS, pod brojem 413-00-31/10-04-04 od 28.2.2005. godine.

2.1. Dokazi da su nafta i naftni derivati sa teritorije Republike van APKM isporučeni na teritoriju APKM

Međutim, kada je u pitanju promet **nafte i naftnih derivata** sa teritorije Republike van APKM na teritoriju APKM, izmenom Uredbe propisan je, kao obavezan još jedan dokaz, a to je **da je plaćen PDV za unos nafte i naftnih derivata na teritoriju APKM**.

Dakle, obveznici PDV koji isporučuju naftu i derivate nafte dužni su da, radi ostvarenja prava na poresko oslobođenje, shodno novom stavu 5. člana 10. poseduju:

- *Evidencioni list overen od strane Posebnog odeljenja;*
- *izvod iz poslovnog računa obveznika PDV da je za promet dobara izvršen prenos novčanih sredstava sa poslovnog računa primaoca dobara na poslovni račun obveznika PDV - isporučioaca dobara, odnosno dokaz o uplati novčanih sredstava od strane primaoca dobara - fizičkog lica sa teritorije APKM na poslovni račun obveznika PDV - isporučioaca dobara;*
- *dokaz o izvršenoj prodaji deviza Narodnoj banci Srbije ili poslovnoj banci, odnosno ostvarenoj dinarskoj protivvrednosti od prodaje tih deviza, ako je za isporučena dobra izvršeno plaćanje u devizama i*
- **dokaz o plaćenom PDV za unos nafte i naftnih derivata na teritoriju APKM.**

Da ne bude zabune, radi se o PDV plaćenom u skladu sa propisima UMNİK-a.

Podsećamo da obveznik PDV ostvaruje poresko oslobođenje po osnovu otpremanja dobara na teritoriju APKM u onom poreskom periodu u kome je kumulativno obezbedio sve dokaze propisane članom 10 Uredbe.

Međutim, ako obveznik PDV u istom poreskom periodu kada je izvršio otpremanje dobara ne obezbedi sve dokaze (na primer nema dokaz o izvršenoj naplati za isporučena dobra), tada je dužan da obračuna PDV i iskaže promet u PPPDV na odgovarajućim poljima.

U poreskom periodu u kome obveznik PDV obezbedi sve propisane dokaze, u poreskoj prijavi koju podnosi za taj poreski period izvršiće korekciju, odnosno umanjice osnovicu i svoju prethodno iskazanu obavezu za PDV, u skladu i na način koji je definisan Pravilnikom o poreskoj prijavi.